

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN, BEZITSVORMING EN PUBLIEK-
B.V.D. RECHTELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE

's-Gravenhage, *FA 9290/18*
~~Stadhoudersplantsoen 25~~

- 2 JULI 1958

No. : 456.384
Bijl. : 1 (4 blz.)
Betr. : Rie LIPS-ODINOT uit de NVB.

GEHEIM

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden betreffende het uittreden van het communistische Tweede Kamerlid Rie LIPS-ODINOT uit de Nederlandse Vrouwenbeweging.

Zij werd op een eind mei 1958 gehouden hoofdbestuursvergadering van de NVB van haar functie als voorzitter ontheven, omdat zij zich als lid van de "revisionistische" REUTER-BRANDSEN-groep gecompromitteerd zou hebben.

HET HOOFD VAN DE DIENST *dy*

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no. 4,
te
's-GRAVENHAGE.

G E H E I M

RIE LIPS-ODINOT UIT DE NVB.

Het conflict tussen de partijleiding van de CPN en de REUTER-BRANDSEN groep is nu ook doorgedrongen in de Nederlandse Vrouwenbeweging. Als gevolg daarvan heeft het communistische Tweede Kamerlid Rie LIPS-ODINOT, die deel uit maakt van de oppositiegroep van de partij, als voorzitter van de NVB het veld moeten ruimen. Zij werd op 29 mei jl. op een gehouden hoofdbestuursvergadering van deze communistische vrouwenorganisatie weggestemd, waarna zij als lid van de organisatie bedankte.

Uitspraak NVB-secretariaat.

De gebeurtenissen rond het uittreden van Rie LIPS hebben zich als volgt toegedragen.

Nadat Rie Lips op de CPN-partijbestuurszittingen van 2 en 3 april 1958 als lid van het partijbestuur was afgezet, werd door haar op een NVB-secretariaatszitting de vraag aan de orde gesteld of zij als voorzitter van de NVB het vertrouwen van haar mede-bestuurders zou behouden. Door de overige leden van het secretariaat, t.w. Annie AVERINK, Hanna MOLIN en Jeanne KUIJPER, werd haar verzekerd dat haar positie als voorzitter van de NVB buiten de meningsverschillen in de partij moest worden gehouden. Men had er geen behoefte aan in de vrouwenbeweging een zelfde situatie te scheppen als in de EVC was ontstaan.

Ook naar buiten huldigden de CPN-getrouwe leden van het hoofdbestuur het standpunt, dat de partijstrijd onder geen voorwaarde in de NVB gebracht mocht worden. Annie AVERINK was persoonlijk van mening, dat Rie LIPS er weliswaar op zat te wachten, dat haar het werk in de NVB onmogelijk gemaakt zou worden, maar dat dit niet zou gebeuren.

Enige dagen voor de verkiezingen verklaarde Hanna MOLIN in dit verband, dat, alhoewel andere hoofdbestuursleden het niet eens waren met de opvattingen van Rie LIPS, samenwerking met haar toch mogelijk moest zijn. Daarom moest en kón de NVB buiten de controverse CPN-EVC gehouden worden.

Na de verkiezingen.

Eén dag na de gemeenteraadsverkiezingen van 28 mei verklaarde Rie LIPS op een hoofdbestuursvergadering van de NVB, dat zij als voorzitter niet kon werken zonder er zeker van te zijn het vertrouwen van haar mede-bestuursleden te genieten. Uit de reacties van de vergadering meende zij te moeten afleiden dat dit vertrouwen gezien haar aangevochten positie in de CPN niet meer aanwezig was. Zij had bovendien geconstateerd, dat men haar het werken in de NVB steeds meer onmogelijk maakte, zodat zij dan ook een uitspraak van de vergadering noodzakelijk achtte.

Het bleek, dat de leidende figuren in de NVB toen eensklaps een ander standpunt huldigden. Rie LIPS kreeg weliswaar te horen dat de kwesties die thans in de CPN aan de orde zijn - zoals de strijd tegen het rechts-opportunisme - niet in de NVB gebracht behoorden te worden, doch zij had zich in opspraak gebracht door zich te vereenzelvigen met de oppositionele groep in de CPN.

In dit verband verweet men haar dat zij de brief die de oppositionele groep aan de communistische partijen in het buitenland had toegezonden, niet alleen als persoon, maar ook in haar kwaliteit van voorzitter van de NVB ondertekend had. Om die reden kon zij onmogelijk als hoofdbestuurslid gehandhaafd worden. Zelfs indien zij volkomen passief bleef zou haar persoon reeds een splijtzwam in de organisatie zijn.

Toen het tenslotte op een stemming aankwam, bleken vier hoofdbestuursleden zich tegen het aftreden van Rie LIPS te hebben uitgesproken. Een viertal andere, niet op de vergadering aanwezig, had voordien reeds schriftelijk laten weten voor zijn functies te bedanken.

Reden van de ommezwaai.

Waarom het NVB-hoofdbestuur ten aanzien van zijn eerder ingenomen standpunt zo'n plotselinge ommezwaai maakte, valt niet met zekerheid te zeggen. Waarschijnlijk werd men er toe gedwongen door het optreden van Rie LIPS, die immers door haar "vertrouwensmotie" zelf de knuppel in het hoenderhok wierp.

Het is niet uitgesloten dat de Paul de GROOT-groep in de NVB hierdoor beducht werd, dat Rie LIPS en haar aanhang, groot gevaar konden opleveren voor de NVB als CPN-gezinde organisatie. Zij zouden immers aan invloed kunnen winnen om op het daartoe geschikte oogenblik een greep naar de "macht" te wagen. Deze gedachtengang was gezien de stemverhouding in het hoofdbestuur niet irreëel. Van dit oorspronkelijk uit 34 personen bestaande college waren er ten minste 9 vóór het handhaven van Rie LIPS als voorzitter.

Rie LIPS was bovendien allerminst passief. Samen met andere oppositiefiguren trok zij het land in om contact te zoeken met partijgenoten van wie verwacht kon worden, dat zij eveneens bezwaren hadden tegen de huidige leiding van de CPN.

De partij had reeds met Rie LIPS afgerekend. Het werd nu zaak haar "kwelijke" activiteiten in de NVB lam te leggen. Dat men daarmee gewacht heeft tot na de verkiezingen, kan als een tactische manoeuvre gezien worden. Men wilde daarmee kennelijk bereiken, dat de partij niet onnodig nog meer stemmen zou verliezen.

Het uittreden en de publiciteit.

Zoals te verwachten viel, deed het hoofdbestuur van de NVB al het mogelijke om niet-welgevallige publicaties over het uittreden van Rie LIPS te voorkomen.

Annie AVERINK trok fel van leer tegen Rie LIPS toen deze op de hoofdbestuursvergadering verklaarde zich groepen te voelen de leden van de NVB over de gang van zaken volledig in te lichten. Van haar kant heeft Annie AVERINK op 5 juni jl. de afdelingsbesturen van het uittreden van Rie LIPS op de hoogte gesteld en haar visie op het geval gegeven. Bijzondere nadruk wordt in de mededeling gelegd op het feit, dat Rie LIPS actief optreedt voor de "splintergroep" Reuter-Brandse en een parlementszetel die de CPN toebehoort, onrechtmatig bezet houdt.

Zowel in het officiële orgaan van de NVB als in "De Waarheid", heeft men de zaak tot nu toe evenwel verzwegen.

Activiteit van de CPN-oppositie.

Inmiddels heeft het maandblad van de oppositie "De Brug" in zijn juni-nummer niet nagelaten in een fel artikel scherp te reageren op het gebeurde in de NVB. De gang van zaken rond het uittreden van Rie LIPS wordt daarin geheel uit de doeken gedaan. Het initiatief om het stellen van de vertrouwensmotie, zoals Rie LIPS in de NVB-hoofdbestuursvergadering heeft gedaan is kennelijk van de oppositie-groep uitgegaan. Wellicht had men daarbij gehoopt, dat Rie LIPS er in zou slagen de meerderheid van de aanwezige hoofdbestuurders voor haar standpunt te winnen.

juni 1958.